

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

*«Формування у майбутніх керівників
закладів освіти здібності до управління
ризиками»*

Виконав: здобувач II курсу,
групи УНЗін-20м
Спеціальності 073 «Менеджмент»
Ахмед Раєєс
Керівник: Лебідь О.В.,
д-р. пед. наук, професор

м. Дніпро
2022

АНОТАЦІЯ

Ахмед Раees «Формування у майбутніх керівників закладів освіти здібності до управління ризиками».

У кваліфікаційній роботі розкрито теоретико-методологічні засади дослідження, презентовано нове вирішення наукової проблеми, що виявляється в розробці й науковому обґрунтуванні концепції, моделі формування готовності майбутніх керівників закладів освіти здібності до управління ризиками.

Виявлено, що наявні класифікації ризиків у галузі освіти дозволяють розділити їх на кілька груп за різними ознаками: масштабом виникнення (макроризики, мезоризики, мікроризики), джерелом (зовнішні, внутрішні, суб'єктивні, об'єктивні), часом (короткострокові, середньострокові, довгострокові), терміном дії (ретроспективні, поточні, перспективні), характером прояву (прогнозовані, непрогнозовані), чинниками виникнення (політичні, економічні). Класифіковано такі групи ризиків за сферою походження: політико-правові, фінансово-економічні, організаційно-технічні, кадрові, управлінські, інформаційно-комунікаційні, соціокультурні, навчально-методичні.

Визначено компоненти (особистісний, когнітивний, функційний), критерії (активність/пасивність особистості, усвідомленість/неусвідомленість знань, гнучкість/ригідність умінь) з відповідними показниками, схарактеризовано рівні сформованості готовності майбутніх керівників закладів освіти здібності до управління ризиками» (достатній, задовільний, низький). Визначено і науково обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх керівників закладів освіти здібності до управління ризиками.

Розроблено модель формування готовності майбутніх керівників закладів освіти здібності до управління ризиками, що є структурованою системою взаємопов'язаних елементів і містить такі етапи: когнітивно-збагачувальний, інструментально-технологічний, оцінно-рефлексивний.

Доведено, що результати, отримані до і після формувального експерименту в експериментальній групі суттєво відрізняються, ця різниця є статистично вагомою.

Ключові слова: заклад освіти, управлінська діяльність, керівник закладу освіти, управління ризиками.

S U M M A R Y

Ahmed Raees «Developing the ability of future educational institutions to manage risks».

The qualification work reveals the theoretical and methodological foundations of the study, presents a new solution to the scientific problem, which is manifested in the development and scientific justification of the concept, a model for forming the readiness of future leaders of educational institutions to manage risks.

It was revealed that the existing classifications of risks in the field of education allow them to be divided into several groups according to various characteristics: the scale of occurrence (macro-terrorism, mesorisics, micro-risks), the source (external, internal, subjective, objective), the time frame (short-term, medium-term, long-term), the validity period (retrospective, current, promising), the nature of the manifestation (predicted, unpredictable), emergence (political, economic). The following risk groups are classified by area of origin: political-legal, financial-economic, organizational-technical, personnel, management, information and communication, socio-cultural, educational-methodical.

Components (personal, cognitive, functional), criteria (activity/passivity of personality, awareness/unconsciousness of knowledge, flexibility/rigidity of skills) with corresponding indicators are defined, the levels of readiness formation of future heads of educational institutions are described). The pedagogical conditions for the formation of the readiness of future heads of educational institutions to manage risks have been determined and scientifically substantiated.

A model has been developed for the formation of the readiness of future leaders of educational institutions to manage risks, which is a structured system of interconnected elements and contains the following stages: cognitive enrichment, instrumental and technological, evaluation and reflexive.

It has been proved that the results obtained before and after the forming experiment in the experimental group differ significantly, this difference is statistically significant.

Key words: educational institution, management activity, head of educational institution, risk management.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	6
Професійна підготовка майбутніх керівників закладів освіти в сучасній освітній практиці.....	6
1.2. Управління закладом освіти на засадах ризик-менеджменту.....	17
Висновки до першого розділу.....	25
РОЗДІЛ 2 СТРУКТУРНО-КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	28
2.1. Структура готовності майбутніх керівників закладів освіти управління ризиками.....	28
2.2. Стан сформованості рівнів готовності майбутніх керівників закладів освіти до управління ризиками.....	46
Висновки до другого розділу	57
РОЗДІЛ 3 МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ.....	60
3.1. Педагогічні умови формування готовності майбутніх керівників закладів освіти управління ризиками.....	60
3.2. Динаміка змін щодо сформованості рівнів готовності майбутніх керівників закладів освіти управління ризиками.....	65
Висновки до третього розділу.....	68
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	78